

VIHARNIK

Letnik XXXV – avgust 2010, št. 3
ISSN 1318-9484

Srebrni galebi jadrajo nad morskimi valovi pri Izoli
Foto: Anton Doma

Iz vsebine:

- **Novosti pri poravnavanju stroškov izleta v primeru neudeležbe**
- **Slovenski planinski muzej je odprt**
- **Slovo od dveh članov našega društva**
- **Naši člani poročajo o vtisih iz štirih izletov**
- **Naravovarstveni kotiček – metulji so ogroženi**

Vsebina:

<i>UVODNIK</i>	<i>1</i>
<i>INFORMACIJE Z UPRAVNEGA ODBORA</i>	<i>1</i>
<i>SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ ODPRT</i>	<i>3</i>
<i>RAJKO KOGEJ (1933 -2010)</i>	<i>5</i>
<i>VOJKA KOŠIR (1956 – 2010)</i>	<i>6</i>
<i>PRISPEVKI NAŠIH ČLANOV O OPRAVLJENIH POHODIH IN IZLETIH</i>	<i>6</i>
<i>DRAVINJSKA DOLINA</i>	<i>6</i>
<i>POLDANOVEC</i>	<i>9</i>
<i>GOLDECK</i>	<i>11</i>
<i>MINUTKA ZA RAZVEDRILO</i>	<i>15</i>
<i>NARAVOVARSTVENI KOTIČEK METULJI SO OGROŽENI</i>	<i>15</i>
<i>UTRINEK IZ NARAVE</i>	<i>16</i>

Glasilo prejema le člani PD VIHARNIK. Letno članarino društvu za tekoče leto, je potrebno poravnati najkasneje do konca meseca junija 2010. Če članarina ni plačana, neplačniki ne prejmejo več glasila, in sicer dokler ne poravnajo obveznosti.

Izdaja Planinsko društvo Viharnik, Gregorčičeva 20, Ljubljana.

Prva številka glasila v tekočem letu izide sredi meseca februarja (gradivo za občini zbor), ostale tri številke pa v začetku meseca maja, septembra in januarja. Vaše prispevke za objavo pričakujemo do sredine meseca aprila, avgusta in decembra.

Pošiljanje člankov in drugih prispevkov: Nevenka Kanduč, Pot v Čeželj 2, 1231 Ljubljana - Črnuče, e- pošta: nevenka.kanduc@gmail.com

Uredila: Nevenka Kanduč, lektorirala: Alenka Malešič

Članarino lahko poravnate pri g. Mariju Geču vsak delavnik med 12. in 15. uro, in sicer po predhodnem telefonskem dogovoru z njim na tel. št. 01/ 478 97 22

Tajnica društva: Alenka Hitti, Reška ulica 17, Ljubljana, e-pošta: Alenka.Hitti@gmail.com

UVODNIK

NOVOSTI PRI PORAVNAVANJU STROŠKOV IZLETA V PRIMERU NEUDELEŽBE

V zadnjem času se je vedno pogosteje dogajalo, da so se naši člani ali drugi zainteresirani planinci prijavili vodniku za udeležbo na planiranem izletu, kasneje pa se le-tega niso udeležili. Udeležbe na izletu niso odpovedali ali pa so jo odpovedali tik pred odhodom, ko je vodnik že naročil ustrezno prevozno sredstvo glede na število prijavljenih udeležencev.

O tej problematiki je bilo na UO večkrat spregovorjeno, vendar se problem kljub temu ni zdel tako velik, da bi morali v zvezi z njim iskati določene rešitve. Navedena problematika se v zadnjem času ni umirila, pač pa se je celo stopnjevala, zato je UO **aktualiziral že pred leti sprejeti sklep o tem, da planinec, ki se prijavi na izlet, pa se ga nato ne udeleži, plača stroške prevoza.** Na ta način se zagotovi, da preostali udeleženci izleta ne nosijo prevelikega stroška za prevoz.

Natančnejšo informacijo o postopku prijave, odjave in plačila stroškov prevoza za planince, ki se izleta ne udeležijo kljub prijavi, preberite v naslednji rubriki – Informacije z upravnega odbora.

Predlagani način poravnavanja stroškov izleta v primeru neudeležbe je seveda prvi predlog rešitve navedene problematike. **V kolikor imate člani drugačne predloge glede rešitve navedene problematike, jih sporočite.** UO jih bo vsekakor obravnaval in po potrebi sprejeti sklep ustrezno dopolnil, spremenil

Glede na dosedanje izkušnje so bile odpovedi ali neudeležba na izletu predvsem zaradi slabe vremenske napovedi. Menimo, da so odpovedi iz navedenega razloga odveč. Zaupati moramo našim šolanim in izkušenim vodnikom. V primeru slabega vremena bo vodnik sam poskrbel za ustrežnejše poti, spremenil cilj izleta, v najslabšem primeru pa tudi sam odpovedal izlet in že naročeni prevoz. Zato pogumno na pot.

Upravni odbor

INFORMACIJE Z UPRAVNEGA ODBORA

Primopredaja blagajniških poslov

Opravljen je bil primopredaja celotne računovodske in blagajniške dokumentacije med prejšnjo in novo izvoljeno blagajničarko in zunanjo strokovno sodelavko, ki bo pomagala pri računovodskih poslih.

Projekt Mladi Viharnik

Ravnatelj in mentorjem osnovnih šol, ki so sodelovale v projektu Mladi viharnik, je bilo posredovano obvestilo in pojasnilo o vzroku, da Planinsko društvo Viharnik v letu 2010 ne more več sodelovati pri organizaciji planinskih izletov za njihove šoloobvezne otroke.

Izobraževanje in obveznosti vodnikov do društva

Tekoče se preverjajo obveznosti vodnikov glede njihovega izobraževanja in izpopolnjevanja ter stanje sklenjenih pogodb oz. aneksov k pogodbam glede njihove obveznosti do društva. Ko društvo plača vodniku šolanje za pridobitev licence, se vodnik obveže, da bo vodil izlete za društvo še tri leta. Ko društvo plača vodniku tečaj usposabljanja, se vodnik zaveže voditi izlete za društvo še za eno leto.

Pri preverjanju dokumentacije je bilo ugotovljeno, da vsi vodniki še niso podpisali pogodb ali aneksov k pogodbam glede njihove obveznosti do društva, zato je UO ponovno pozval nekatere vodnike, da podpišejo pogodbe oz. da podajo ustrezno obrazložitve za zavrnitev podpisa.

Prijava na razpis za sofinanciranje usmerjevalnih tabel

PZS je objavila razpis za 50-odstotno sofinanciranje postavitve usmerjevalnih tabel na izhodiščih planinskih poti. Na omenjeni razpis se je prijavilo tudi naše društvo, in sicer za sofinanciranje postavitve usmerjevalnih tabel planinske poti na Javorniški preval, za katero skrbi naše društvo.

Pobiranje 2-evrskega prispevka

Glede na različne prakse vodnikov pri oddaji poročil o udeležbi članov na izletih in pobiranju 2-evrskega prispevka je bil ponovno oblikovan sklep, naj vodniki dosledno poskrbijo za pobiranje tega prispevka. Pri oddaji prispevka v blagajno pa morajo posredovati tudi poimenski seznam članov na izletu.

Vstopnice za ogled novega Planinskega muzeja v Mojstrani

Naše društvo je Ustanovi Avgusta Delavca že v celoti poravnalo sprejeto obveznost o doniranju po 3 EVR na člana za izgradnjo novega Planinskega muzeja v Mojstrani in založilo za veliko število članov zadnji obrok oz. 1 EVR. Po poravnavi celotne donacije so bila društvu že posredovana ustrezna potrdila, ki veljajo kot vstopnice za ogled muzeja. S tem v zvezi smo na spletnih straneh društva, na samih izletih ali preko osebnih stikov seznanjali naše člane, naj čim prej poravnajo še zadnji obrok, v kolikor želijo ob prejemu glasila v mesecu septembru prejeti tudi vstopnico za ogled muzeja.

Novost pri plačevanju stroškov prevoza v primeru neudeležbe na izletu

Aktualiziran in nadgrajen je bil že pred leti sprejeti sklep UO o plačilu stroškov prevoza v primeru prijave in kasnejše neudeležbe na izletu, ki pa v praksi ni zaživel. S tem v zvezi so bile sprejete naslednje odločitve:

- **Zadnji dan za prijavo, kakor tudi za morebitno odjavo od izleta je četrtek, in sicer do 20.00 ure.**
- Prijava na izlet je seveda možna tudi v naslednjih dnevih (petek ali sobota, v kolikor je izlet na nedeljo), če so še prosta mesta v naročenem prevoznem sredstvu.
- Člani PD Viharnik in drugi udeleženci izleta, ki **ne odjavijo že prijavljene udeležbe na izlet do navedenega dne, ali odjave sploh ne opravijo, bodo morali poravnati stroške prevoza.** Na domači naslov **bodo prejeli položnico z vpisanim zneskom za stroške prevoza**, ki jo bodo morali plačati.

- **Člane se naproša, da neudeležbo na izletu, če je le mogoče, sporočijo vodniku.** Na ta način se da možnost, da se izleta mogoče udeleži kakšen drug član, za neudeleženca na prijavljeni izlet pa v tem primeru odpadejo stroški prevoza.
- Na samem izletu založi vodnik sredstva za strošek prevoza neudeležencev iz naslova pobranega 2-evrskega prispevka. Če sredstva ne zadostujejo, vodnik založi še lastna sredstva, društvo pa mu bo v čim krajšem času povrnilo založena sredstva.
- Zaradi izterjave plačila stroškov prevoza tudi od nečlanov društva, vodnik pri prijavah na izlete za nečlane zahteva tudi njihov domači naslov.
- Navedeni način obračunavanja stroškov prevoza na izletih se **prične izvajati v mesecu septembru 2010**, in sicer potem, ko bodo vsi člani društva seznanjeni s tem sklepom oz. po prejemu glasila Viharnik št. 3/2010.

Upravni odbor

Viharnik – posnet na društvenem izletu na Goldeck.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ ODPRT

Jakob Aljaž z Dovjega je 7. avgusta 1895 postavil na vrhu Triglava znameniti pločevinasti stolp z napisom v slovenskem jeziku. Stolp in gora pod njim sta postala opredmetena oblika slovenskega rodoljubja, ponosa, narodove samobitnosti ter boja za slovensko zemljo in materni jezik. Natančno 115 let kasneje je v Mojstrani, na začetku poti v Vrata, pred vrati Triglavskega narodnega parka postavil svoje prostore in zbirke na ogled in v uporabo javnosti

Slovenski planinski muzej.

Pot je bila dolga in naporna, polna vzponov in padcev. Najstarejše zapisano poročilo zasledimo leta 1901 v Planinskem vestniku (PV). Češka podružnica Slovenskega planinskega društva (SPD) je predlagala, da bi začeli zbirati predmete za alpski muzej, ki bi bil prvi svoje vrste, ki bi služil vedi, zbujal zanimanje za alpinizem in podajal pouk o alpskih, predvsem slovenskih deželah. Ostalo je le pri besedah.

Stavba muzeja je arhitekturno oblikovana kot skalna gmota.

Leta 1932 so obiskovalci Ljubljanskega velesejma v Tivoliju med dvanajstimi posebnimi razstavami prvič ogledovali tudi planinsko. Postavil jo je zaslužni odbornik SPD dr. Arnošt Brilej. Predstavljala naj bi temelj našega bodočega alpinskega muzeja. Ko so velesejem zaprli, je ljubljanska mestna občina v Auerspergovi palači pri Križankah bodočemu muzeju namenila dva prostora. Odborniki SPD so že urejali gradivo, pa je zaradi grozečih vojnih napovedi za dolga leta spet vse zamrlo.

Zamisel je oživila leta 1950, ko je prenovljena Planinska zveza Slovenije

(PZS) v PV razglasila, da se vedno bolj oglašča potreba po planinskem muzeju, ki bi nam predočeval planinstvo in alpinizem kot sestavino naše zgodovine in narodnega razvoja, in pozvala članstvo k zbiranju gradiva.

Slavnostne otvoritve muzeja so se udeležili tudi predstavniki PD Viharnik.

Medtem ko so v Ljubljani modrovali, je PD Tolmin Na Logu v Trenti odprlo prvo stalno planinsko razstavo v Slovenji, ki jo je poldrugo desetletje pozneje prevzel v upravljanje Goriški muzej. PV je leta 1957 objavil novičko, da je PD Jesenice imenovalo pripravljalni odbor za ustanovitev muzeja. Akcija ni uspela, ker mu zanj ni uspelo najti prostorov.

Avzug Delavec je bil soustanovitelj PD Dovje-Mojstrana in deset let tudi njegov predsednik. Bil je alpinist in organizator alpinizma, gorskega reševanja in obnove ter oskrbe planinskih postojank. Zbiral je zgodovinsko in etnografsko gradivo, prirejal priložnostne razstave in odločilno pripomogel, da je PD leta 1984 v opuščeni Jozelnovi hiši v Mojstrani ustanovilo Triglavsko muzejsko zbirko (TMZ).

Zaradi potrebe po strokovnem upravljanju se je TMZ leta 1997 priključila kot dislocirana enota h Gornjesavskemu muzeju Jesenice (GMJ). Ta dogodek je uspodbuditel oba častna predsednika PZS dr. Miho Potočnika in Vlasta Kopača, da sta začela iskati lokacijo za osrednji slovenski planinski muzej, ki naj bi stal v Ljubljani, kjer je sedež krovne planinske organizacije. Ko jima ni uspelo pridobiti prostorov na Ljubljanskem gradu, ker so ga prenavljali, sta odnehala.

Vrh je bil še visoko med oblaki, ki so se začeli zgrinjati tudi nad TMZ. V devetdesetih letih prejšnjega stoletja je bil za najeto stavbo sprožen denacionalizacijski postopek in upravičenci - bodoči novi lastniki so hudo pohiteli s postavljanjem rokov za izselitev. V Mojstrani so odločno ukrepali. Leta 1996 so Občina Kranjska Gora, PZS in PD Dovje-Mojstrana podpisali pismo o nameri za zgraditev novega Slovenskega planinskega muzeja (SPM). Projektu, ki ga je vodil Miro Eržen, predsednik PD, sta se pridružila še Zavod Triglavski narodni park (TNP) in GMJ. Sledili so postopki, običajni in nujni pri gradnji z javnimi sredstvi.

Arhitekturna dokumentacija je bila izbrana z javnim natečajem. Leta 2002 so kupili zemljišče, leta 2006 pa pridobili gradbeno dovoljenje. Projektanti so vrednost investicije ocenili na 3.270.040 €. Viri poročajo, da so se snovalci tega velikopoteznega načrta pri zbiranju denarja večkrat znašli na robu skrajnega obupa. K sreči so znali izdelati s pomočjo takratnega Ministrstva za lokalno samoupravo odlično projektno dokumentacijo, s katero so se prijavljali na natečaje za črpanje sredstev iz Evropskega strukturnega sklada za regionalni razvoj.

Slavnostno vzdušje ob odprtju muzeja.

V tretjem poskusu leta 2008 jim je uspelo pridobiti 1.653.384 € nepovratnih sredstev. Gorenjske občine so se sporazumno odrekle svojim deležem v korist Kranjske Gore, ki je kot investitor projekta celoten znesek namenila gradnji muzeja. Kljub temu, da je kranjskogorska občina iz svojega proračuna prispevala 650.000 €, Ministrstvo za kulturo RS pa 500.000 €, je v finančni konstrukciji manjkalo okoli 400.000 €.

PZS, PD Dovje – Mojstrana in Slovenski gorniški klub Skala so v začetku leta 2008 ustanovili fundacijo Ustanova Avgusta Delavca pod vodstvom Mira Eržena, ki naj bi z donacijami in prispevki zbrala manjkajoči denar. Odzvala so se mnoga podjetja, institucije in posamezniki. Pridružila se je tudi večina planinskih društev, ki so se obvezala, da bodo prispevala po 3 € na člana. Nekatera društva še niso vplačala dogovorjenega zneska, tako da je na tej postavki realizacija 70 %. Vseeno projekt ni več ogrožen, saj je fundacija zbrala že okoli 330.000€.

Udeleženci so si z zanimanjem ogledovali razstavne prostore.

Dne 24.8.2007 je takratni predsednik vlade Janez Janša položil temeljni kamen, 22.7.2008 se je pričela gradnja in 7.8.2010 je ob prisotnosti več kot 1000 planincev, ljubiteljev gora in gostov predsednik republike dr. Danilo Türk prerezal trak ter s tem slovesno odprl vrata Slovenskega planinskega muzeja. To je na Slovenskem šele druga namensko grajena, zahtevam muzejske stroke prilagojena stavba (prva je bila stavba Narodnega muzeja v Ljubljani, zgrajena 1888).

V muzeju je na ogled zanimiva prva oprema za pohodnike v gore.

Anica, Alenka, Marjan, Andrej in Zoran si štejejo v veliko čast, da smo bili priče temu izjemnemu zgodovinskemu in kulturnemu dogodku.

Takšni so bili nekoč planinski čevlji, dereze, cepin....

Vpogledi in razgledi so plačilo in očiščenje po prestanih naporih. Gradbeno je projekt zasnovan tako, da je stavbo mogoče graditi v dveh fazah (1.600 m² + 800 m²), vendar je že po prvi fazi oblikovno in funkcionalno zaključena celota. Za neposredno muzejsko dejavnost bo namenjenih skupaj 1.346 m². Mansarda je namenjena stalni razstavi, v kleti bodo občasne razstave, knjižnica, prostor za pedagoške delavnice in prostor za depoje ter v pritličju projekcijska dvorana z velikim platnom, informacijska točka TNP, klubska soba, recepcija s prodajalno spominkov in poslovni prostor. Stavba je arhitekturno oblikovana kot skalna gmeta, ki se avtentično vključuje v širše naravno okolje.

Oblikovanje fasade z ritmično postavljenimi letvami in aritmično postavljenimi deskami posnema avtohtona visokogorska planšarska zavetišča-stanove. Streha je dinamično pokrita s sivo pločevino, kar spominja na zaplate pločevine iz 1. svetovne vojne. Odprtine v obodnem plašču omogočajo obiskovalcu kvalitetne vedutne poglede. Oblikovanje zunanosti in notranosti sledi najsodobnejšim trendom muzejskih zasnov in vključuje najnovejšo avdiovizualno in informacijsko tehnologijo.

Osnovo muzejskega fonda tvori preseljena TMZ, vključno z muzejskim gradivom, ki ga je leta 2003 PZS podarila Planinskemu društvu Dovje-Mojstrana. Zbirka trenutno obsega okrog 2100 inventarnih enot. Poleg muzejskih predmetov so v njej makete

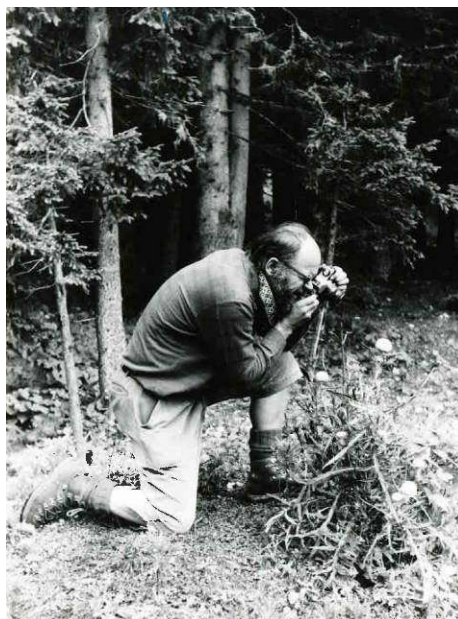
planinskih koč, arhivsko in fotografsko gradivo, stare razglednice, značke, strokovna knjižnica in zbirka Planinskih vestnikov od prve številke do danes. Od tega je na stalni razstavi predstavljenih 450 enot. V SPM bo stalno zaposlenih 5 oseb, vodja bo Miro Eržen. Organizacijsko bo SPM do nadaljnjega še deloval kot samostojna enota v okviru GMJ. Za obiskovalce bo odprt poleti (maj - september) od 9-ih do 19-ih in pozimi (oktober - april) od 9-ih do 17-ih.

Andrej Lipušček

RAJKO KOGEJ (1933 -2010)

Obstal je planinski korak članu Planinskega društva Viharnik, našemu planinskemu prijatelju Rajkotu.

Bil je občudovalec in dober poznavalec slovenskih gora in njihovih naravnih lepot, zagnan fotograf planinskega cvetja ter življenja v naravi, priden učenec slikarstva in ljubitelj lepe klasične glasbe. Še veliko drugih drobnih stvari je zapolnilo njegovo umetniško dušo, pa čeprav je bil njegov poklic univerzitetni diplomirani inženir gradbeništva, tehnično usmerjen in kot tak pravo nasprotje.

Le nekaj najožjih družinskih članov ga je pospremilo na njegovi zadnji poti na

ljubljskih Žalah dne 11. marca 2010, po novozapadlem snegu.

Marsikateri ljubitelj slovenskih gora ga bo imel lepo zapisanega v svojem srcu zaradi večdesetletnega dela v planinskih organizacijah.

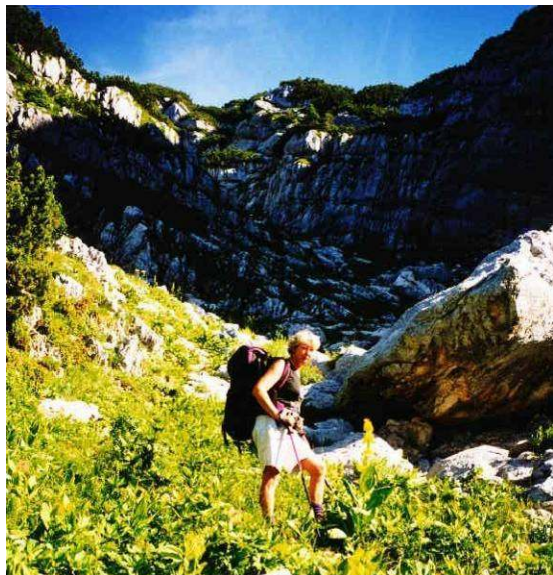
Rajko, ko bomo ponavljali skupaj prehojene planinske poti in stezice v slovenskih gorah, boš v mislih velikokrat hodil z nami. Verjamem, da bo tako.

Marko Žontar

VOJKA KOŠIR 1956 - 2010

V 54. letu starosti je umrla Vojka Košir, naša nekdanja vodnica, planinka in strastna gobarka.

Dokler je živela v Butajnovi pod Polhograjskimi gorami, pravi, da gora sploh ni videla. Ko pa je prišla v Ljubljano na srednjo šolo, ki jo je opravila ob delu, je takoj postala aktivna in zagnana planinka z vključitvijo v PD Špik, kjer so jo spoznali tudi nekateri naši sedanji člani društva.

Takrat je polna fizične in psihične moči, prehodila in preplezala vse naše tisočake in še marsikaj tudi v tujih gorstvih. V planinah, v razgledih, z gibanjem v naravi, ko se je lahko samodejno uravnala tako v hitrosti kot v načinu hoje, z vsako skupino, večjo ali manjšo, je neznansko uživala.

Enako pri iskanju gob, kjer je ni mogel preseči nihče. Za planinske poti je imela fantastičen fotografski spomin.

S svojo pojavo, prešernim smehom je očarala tudi marsikatero fantovsko in dekliško dušo, vendar ji življenje ni bilo naklonjeno. Zadnja leta tudi ni bila več planinsko aktivna.

Kljub vsemu pa se je na pogrebu deževnega majskega dne zbralo kar nekaj planincev in še več kolegov in prijateljev iz zadnje službe na Ministrstvu RS za pravosodje, ki so prispevali tudi prsrčen poslovilni nagovor. Navzočnost mame in njene širše družine pa kaže, da le ni bila tako osamljena, kot je bila sama prepričana.

Osebnost pa sem pretresena tudi spričo tega, da pišem te besede o njej. Namreč, ko je prebrala prispevek v Viharniku o mojem planinskem prijatelju Marku, mi je namignila, češ, daj napiši še kaj o meni. Usoda!

Naj končam s prepisom poslovilnih besed v osmrtnicah Ministrstva za pravosodje, ki izražajo tudi naše občutke: »Čudno, kako prazen je svet, ko umre en sam človek (Dante)« in »Naj ti veter s planin tiho šumi«.

Anica Popovič

PRISPEVKI NAŠIH ČLANOV O OPRAVLJENIH POHODIH IN IZLETIH

DRAVINJSKA DOLINA

Vremenska napoved za soboto, dne 15. maja, ko je bil načrtovan izlet v Dravinjsko dolino, je bila zelo črnogleda: veliko dežja, veter in nizke temperature. Sedemnajst pogumnih viharnikov se ni ustrašilo slabe napovedi oz. smo upali, da so se vremenarji mogoče zmotili, in smo šli pogumno na pot. Na Trojanah, ko smo popili prvo kavo, so se vremenske napovedi žal pričele uresničevati, mi pa smo kljub temu optimistično nadaljevali našo pot.

Jožetu Omerzju in Heleni Tepini, ki sta organizirala tokratni izlet, sta se v Poljčanah pridružila še lokalni vodnik Pankracij Hrup in njegov pomočnik Jože, strokovnjak za drevesa.

Naš prvi cilj so bile Studenice, naselje pod Bočem, nedaleč stran od Poljčan. Kraj je doživel gospodarski razcvet zaradi samostana, ki je bil ustanovljen okoli leta 1237. Ustanoviteljici sta bili Zofija Rogaška in njena sestra. Najprej je bil ustanovljen hospital s cerkvijo, nato pa še samostan dominikank, ki je deloval do leta 1782, ko je cesar Jožef II razpustil vse samostane v monarhiji. Danes je ponovno v lasti cerkvenih oblasti in se počasi obnavlja.

Cerkev sv. Treh kraljev v Studenicah, z mogočnima drevesoma pred vhodom.

Neposredno za samostanom je farna cerkev, posvečena sv. Trem kraljem. Pred cerkvijo sta mogočni drevesi - ameriška kleka. Viharniki smo menili, da bi bili glede na velikost in obseg debla drevesi lahko stari okoli 200 do 300 let, lokalni vodnik pa je povedal, da štejeta le 70 pomladi, vendar imata očitno zelo dobre pogoje za rast.

V stene cerkve so vzdani antični nagrobniki in del rimskega sarkofaga, v katerem počiva mučenec Fidelij, ki je umrl okoli 400 let pred Kristusom. Pod cerkvijo so katakombe.

Enkratni zvok iz starih cerkvenih orgel, ki datirajo v leto 1733, je izvalil vodnik Pankracij. Nato je nas je z eno od nabožnih pesmi razveselila še viharnica Marija s svojim šolanim glasom.

Lokalni vodnik Pankracij je iz cerkvenih orgel izvalil mogočne tone.

Sprehodili smo se po učni poti okrog samostana in cerkve, kjer je imel glavno besedo lokalni vodnik Jože. Opozoril nas je izjemno lepe drevesne vrste, kot so gorski hrast, poljski javor, beli gaber, itd. Šli smo tudi mimo nekdanjega kamnoloma, kjer so lomili kamenje za potrebe izgradnje železniške proge Dunaj - Trst.

Ostanki nekdanjega gradu nad samostanom v Studenicah.

Na hribu nad samostanom smo si ogledali ostanke nekdanjega gradu. Grad je po predvidevanjih nastal zaradi obrambe pred Turki. Vsako leto služijo ostanki gradu kot kulise pri organiziranju živih jaslih, ki so dobro obiskane. Po planu občine pa bodo grad postopno obnovili, v njem bodo prostori za razne prireditve.

Ob lepem vremenu bi lepo videli vrh Boča, ki je bil tokrat žal zavrt z gosto meglo. Lep pogled pa smo imeli na cerkev Sv. Lucije, ki smo si jo nato tudi pogloblje ogledali.

Zanimivim razlagam domačega vodnika smo sledili kar izpod dežnikov.

Cerkev so postavile nune iz samostana. Zanimiva je notranja zgodnjebaročna oprema – čiste arhitekturne oblike in pet pozlačenih temnih oltarjev. Na dan sv. Lucije, ki goduje 13. decembra, je pri cerkvi tradicionalno žegnanje in sejem.

Zaradi dežja, ki ni nehal padati, smo se odločili, da se zanimivih naravnih okljud reke Dravinje, ki so zaščitene v okviru projekta Natura 2000, ogledamo kar iz avtobusa. Poplavni travniki, mrtvice in depresije ob reki so življenjski prostor mnogim ogroženim rastlinskim in živalskim vrstam, zlasti metuljem in kačjim pastirjem. Domačini pričakujejo, da bodo ptico vodomca lahko prosto opazovali na bregovih reke. Na varovanem območju se je naselila tudi bela štoklja, ki je postala zaščitni znak Dravinjske doline.

Z gradu smo imeli le pogled na cerkev sv. Lucije

V vasi Krasna pa se pripravljajo na postavitve prve rastlinske čistilne naprave za odpadne vode, ki se financira iz evropskih in državnih sredstev.

Ob Dravinji smo si ogledali še valjni mlin Bena Pečnika, ki je eden od dveh še

delujočih starih mlinov. Mlinar nam je povedal, zakaj melje samo pšenico in ne tudi drugih zrn - to namreč vzame ogromno časa za čiščenje in zamenjavo vseh potrebnih sit. Povedal je, da melje samo za potrebe okoliških kmetov ter kakšna je razlika med ostro in gladko moko. Viharniki smo imeli cel kup vprašanj, na katera nam je prijazen mlinar podal razumljive razlage. Ljubitelji domačih proizvodov pa so domačo mletjo moko lahko tudi kupili.

V valjčnem mlinu smo slišali veliko zanimivih informacij o mletju pšenice.

Pot nas je nato pripeljala v Križečo vas, z lepo urejenim gostiščem, kjer smo imeli kosilo. Krajanje Križeče vasi že več let vlagajo napore v urejenost kraja in se tudi prijavljajo na tekmovanja. Doslej so dobili že več priznanj za urejenost kraja ter srebrno priznanje v tekmovanju evropskih krajev Entente Florale Europe v letu 2006. Za v bodoče pa imajo v planu tudi izgradnjo mлина na veter.

Sredi Križeče vasi je lepo urejeno gostišče, kjer so nam postregli s kosilom.

Poslovili smo se od lokalnega vodnika Pankracija in se mu zahvalili za prijetno vodenje, lokalni vodnik Jože pa nas je za

zaključek peljal še do vinske kleti Vinka Vehovarja, ki je ena izmed največjih in najbolj opremljenimi kleti v Sloveniji. Lastnik kmetije ima večino vinogradov v najemu, vse potrebno delo v vinogradu pa opravijo sami oz. njegova 6-članska družina. Le v času trgatve jim priskočijo na pomoč plačani delavci.

Imeli smo možnost pokušine različnih vrst vin, ljubitelji žlahtne kapljice pa so nekaj steklenic kupili tudi za domov.

V vinski kleti Vinka Vehovarja. Veliko viharnikov se je odločilo za degustacijo belih vin.

Pri vinski kleti smo se poslovili še od drugega lokalnega vodnika Jožeta, se usedli v avtobus in odhiteli nazaj proti našemu domu.

Kljub temu, da je bilo deževno, turobno, s sivimi meglami, smo udeleženci tokratnega izleta doživeli enkraten dan. Sami s seboj smo bili zadovoljni, da nismo ostali za domačim štedilnikom in da smo šli na pot. Dan nam je dal nova spoznanja in koristne informacije. Zahvalili smo se organizatorjema tokratnega izleta, gozdar Jože pa je obljubil, da nas bo prihodnjič popeljal po logaških gozdovih.

Nevenka Kanduč

POLDANOVEC

Izlet na Poldanovec je bil po sprejetem planu društva previden že v mesecu maju. Zaradi nepredvidenih drugih obveznosti naših vodnikov, pa je bil preložen na 13. junij. To je bil dan prvega merjenja moči naših nogometišev na svetovnem nogometnem prvenstvu z reprezentanco iz Alžirije. Vremenarji so napovedali vroč dan z nalivi in plohami, vendar le v severnem delu države.

Mogoče sta bila navedena dva dejavnika razlog, da se je kar sedem viharnikov zadnji trenutek premislilo in odpovedalo udeležbo na izletu. Vodnika Borut in Grega sta tako popeljala na izlet le enajst viharnikov.

Avtocesto smo zapustili pri izvozu za Logatec in nadaljevali pot po dobri stari cesti mimo naselij Kalce, Hrušica, Col, Predmeja. Skozi okno avtobusa sem lahko opazovala redko poseljeno pokrajino, praviloma z lično vzdrževanimi hišami z mnogo cvetja, pokošenimi travniki in živino, ki se je mirno pasla na travnikih. Odkar sem se pred mnogimi leti nazadnje peljala proti Primorski po tej poti, sem imela občutek, da se je naše podeželje zelo razvilo.

Na krožni poti skozi hladen gozd proti Poldanovcu .

Naše izhodišče je bilo nedaleč stran od znanega turističnega središča Lokve nad Novo Gorico, na višini okoli 1060 m. Po planu bi na Poldanovec odšli v dveh skupinah, in sicer po lažji in zahtevnejši poti, vendar je bil plan spremenjen, saj sta vodika ugotovila, da je zahtevnejša pot po grapi neprehodna.

Pot nas je vodila po lepi gozdni cesti, ki je nudila prijetno senco pred žgočim soncem. Pot se je zelo počasi vzpenjala, malo poravnala, pa tudi spuščala. Sploh ni bila

utrujajoča. Tako smo imeli veliko možnosti za klepet. Med potjo smo lahko občudovali kar veliko najrazličnejših cvetlic, tipično gorskih, travniških in gozdnih. Brez težav smo spoznali alpski šipek ter planinski ali gorski srobot. Da pa je zelo pogosti rumeni cvetlici, ki jo srečujemo praktično na vsakem koraku, ime škržolica, sem planince seznanila sama. Tudi prelepe rumene grozdaste cvetove nagnoja ali negnoja kot ga nekateri imenujemo, smo vsi poznali.

Na poti pa smo naleteli tudi na cele zaplate krvomočnic z izrazito rdeče-vijoličnimi ostenki cvetov.

Alpski šipek

Planinski srobot

Alpski nagnoj

Gozdna škržolica

Krvomočnica

Prišli smo do križišča, na katerem je bila tabla z orisom naše nadaljnje poti, ki je

kazala krožno pot. Vodnik Borut nam je pojasnil, da bomo nadaljevali po levi strani, dosegli vrh in se nato vračali po desni strani. Med potjo smo lahko ogledovali naš cilj, ki se nam je kazal iz različnih kotov. Ko se je pot začela strmo vzpenjati proti vrhu, smo stisnili zobe, saj smo vedeli, da bomo strmino premagali v petnajstih minutah. Malo prepoteni zaradi močnega sonca smo kmalu bili na vrhu Poldanovca, ki meri 1299 m. To je najvišji vrh grebena imenovanega Govci, ki leži na severnem robu Trnovskega gozda. Sama gora se proti severu strmo in prepadno spušča proti dolini Gorenje Trebuše. Vrh nudi enkratnega pogled proti Banjški planoti, dolini Trebuše, v daljavi pa na Julijske Alpe, Karavanke in Kamniške Alpe.

Prepoteni, vendar zadovoljni na vrhu Poldanovca.

Ko smo se dodobra naužili lepega razgleda, smo se nekoliko okrepčali, nato pa še fotografirali. Da smo lahko naredili spominček vseh udeležencev izleta, smo zaprosili za sodelovanje italijanski par, ki je bil takrat na vrhu gore.

Tudi preostanek krožne poti do našega izhodišča je bila prijetna, saj nas je pred pripeko sonca varovalo bujno zeleno vejevje dreves, ki so rastle ob gozdni poti.

Hladno pivo, nekateri pa tudi nekaj za pod zob smo si privoščili v gostišču na Lokvah. Nedaleč stran je domačin prodajal dober domač lokavški sir. Seveda smo ga kupili, saj je dobro kaj prinesiti domov.

Nedaleč stran od vasi Trnovo, na hribu Kobilnik, pa smo si ogledali še spomenik z grobnico, posvečen 256 padlim borcem IX. korpusa ter še drugim 3000 žrtvam fašističnega nasilja v občini Nova Gorica med drugo svetovno vojno. Sama vas je

bila med vojno prizorišče krvavih bojev med okupatorji in partizani.

Spomenik z grobnico je zasnoval arhitekt Edo Ravnikar, urejena pa sta kot razgledna ploščad. Peščena pot okrog hriba povezuje grobnico z vznožjem hriba. Tu so postavljeni tudi spomeniki vsem trem komandantom IX. korpusa, in sicer Jožetu Borštnarju – Gabrovčanu, Stanetu Potočarju – Lazarju in Ladu Ambrožiču – Novljanu.

V srcih, mislih in naglas smo podoživeli težke trenutke borcev, ki so darovali svoja življenja, da nam je danes lepše. Slava jim.

Pot proti vrhu hriba Kobilnik.

Ko smo se spuščali proti dolini Soče, se je pred nami odpirala ravnica z Novo Gorico, Staro Gorico ter Šempetrom, prav pod nami pa smo lahko s ptičje perspektive občudovali znameniti solkanski kamniti most.

V Ljubljano smo se vračali po avtocesti. Sredi poti nas je ob poslušanju radijskih poročil presenetila vesela novica, in sicer da so naši nogometaši premagali tekmece z rezultatom 1:0. Ob tej novici je veselje odmevalo tudi na našem avtobusu.

Ko smo v Tivoliju izstopili iz avtobusa, je bilo tako kot bi stopili v kotel. Še enkrat sem spoznala, kako prijeten in hladen dan smo preživeli v objemu Trnovskega gozda.

Nevenka Kanduč

GOLDECK

Po dolgem in neverjetno vročem tednu je prišla sobota, 24.julij, ki je bila hladna, vremenska napoved za to soboto pa je bila zelo slaba. Kljub temu smo se vsi prijavljeni na izlet na Goldeck ob šestih zjutraj zbrali na parkirišču avtobusov v Tivoliju.

Zaskrbljeni smo pogledovali v nebo in verjemite mi, pogled ni bil prav nič obetaven za turo v hribe. Ampak bili smo polni optimizma in naš vodnik Borut je trideset viharikov odpeljal proti Jesenicam in naprej skozi predor Karavanke.

Na poti nas je spremljal dež in Borut nam je predlagal alternativni program za sprehod v dežju okoli 11 km dolgega jezera Weissensee. Vsi smo se z njegovim predlogom strinjali in postali smo boljše volje, saj naša pot ne bo zaman. Cilj Goldeck pa bo pač moral počakati kak drug dan in lepše vreme.

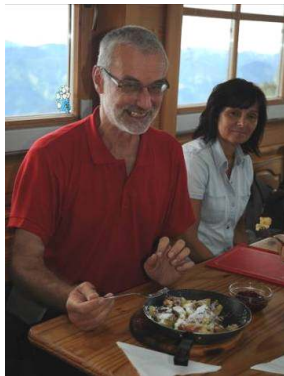
Vzpon proti prvemu vrhu. Nedorasla pobočja so nudila lep pogled v dolino.

Tokrat se je izkazalo, da je sončna stran Alp na drugi strani ne pri nas. Alternativni program je odpadel, ko je izza oblakov posijalo sonce in tako smo se po panoramski cesti zapeljali do ovinka pred parkiriščem Seetal. Za to cesto je potrebno poravnati cestnino, in ko smo se peljali mimo rampe, tam ni bilo nikogar, da bi to cestnino plačali. Mislili smo, da se nam je zgodnji odhod tokrat bogato poplačal, ampak kaj ko se bo potrebno še vrniti in takrat nas je na zapornici pričakal blagajnik in cestnino je bilo potrebno plačati. Pa smo takrat cesarju dali, kar je cesarjevega.

Prešerno razpoloženje na planini Gusen alm pod vznožjem mogočnega Staffa.

Pestra kulinarika na Goldecku

Borut si je privoščil mamljivo slasten carski praženec (šmorn) z veliko rozinami.

Marjan je naročil domače mesne dobrote. Ob pogledu na krožnik so se nam kar cedile sline.

Marja je uživala v ogromnem, dobro zabeljenem sadnem cmoku. Bil je tako obilen, da ga je morala deliti s kolegico.

Marjan pa se ni odpovedal svojim pečenim rebrcam, ki so stalna popotnica v njegovem nahrbtniku.

Grebenska pot proti Goldecku.

S parkirišča Seetal na nadmorski višini 1895m smo se povzpeli na 2039m visok Martennock, z ogromnim kovinskim križem. Tu smo si privoščili prve razglede po Dravski dolini in na Milštatsko jezero.

Nadaljevali smo hojo do 100 metrov višjega Goldecka (2142m), ki se ponaša z visokim telekomunikacijskim stolpom.

Martennock-2039m, z ogromnim kovinskim križem.

V vznožju Goldecka je kraj Ziblica, kjer so v srednjem veku kopali zlato. Ime je slovenskega izvora (Ziblica=Zibelka). Sedaj so pričeli z obnavljanjem teh rovov v turistične namene.

Počitek smo si privoščili v Panorama alm. Glavna jed, s katero smo si privezali duše za nadaljevanje poti, je bil kaisersmorn (po domače šmorn). Postregli so nam ga kar v ponvi, v kateri se je pekel, poleg pa so postregli še brusnice ali pa jabolčno čežano. Po počitku nas je pot vodila še na tretji dvatisočak tega dne-Seetalnoc(2130m).

Sledil je spust do planine Gusen alm v vznožju mogočnega Staffa. Pri spustu nas je spremljala bogato poraščena pokrajina (vsaj za nadmorsko višino čez dva tisoč metrov) in kamni neverjetnih lesketajočih se barv.

In ne boste verjeli, ko smo prišli pred naš parkiran avtobus, je pričel padati zmrznjen dež.

Breda Kuhar

MRZLICA

Sreča je na strani pogumnih, pravi znani rek, ki je tokrat ponovno veljal za skupinico 9 viharnikov skupaj z vodnikom Gregom, ki smo se podali na Mrzlico. Ko smo zapustili sivo in megleno Ljubljano, smo bili na sredini poti do našega izhodišča že nagrajeni s prvimi sončnimi žarki.

Z avtoceste smo krenili proti Preboldu in nato naprej po dokaj vijugasti, vzpenjajoči se cesti do sedla Preval, kjer smo parkirali in pričeli našo peš pot.

Bližnji lovski dom je bil še zaprt, čeprav je z veliko tablo vabil na pijačo in raznovrstno kulinarično ponudbo.

Skozi bukov gozd so sončni žarki s težavo prodirali.

Ko smo se vzpenjali preko prvega bukovega gozda, je sonce le s težavo prodiralo skozi mokro vejevje in meglice, ki so se počasi dvigovala v prebujajoči se dan.

Pot na Mrzlico je nudila lepe poglede na pokošene travnike.

Ko smo prišli na glavno cesto, malo asfalta in malo makadama, pa je sonce kazalo že vso svojo moč. Na lepo pokošениh travnikih so drevesa metala še dolge sence, govedo pa se je že pridno paslo. Pri samem vzponu smo imeli poglede v dolino, enkrat z leve, drugič z desne strani, ki so jo prekrivale goste bele meglice, iz katerih so kukali posamezni vrhovi. Na poti proti vrhu nas je prehitelo nekaj zagnanih kolesarjev, saj široka pot pelje prav do planinskega doma na gori.

Med potjo smo malo pogledovali tudi na vlažna gozdnata tla, če bomo ugledali kakšno gobico, pa tokrat ni bilo sreče.

Pot se je malo pred našim ciljem strmo vzpenjala, tako da smo čutili potne kapljice na hrbtih in čelih. Dva planinca pa sta se odločila za lažji pristop in sta tudi zadnji del nadaljevala po glavni poti.

Na vrhu Mrzlice.

Na vrhu Mrzlice, ki je visoka 1122, smo bili poplačani za naš trud. Cilj smo dosegli po dobri uri hoje. Mrzlica je druga najvišja gora zasavskega hribovja in nudi izjemen pogled, saj so bližnji vrhovi precej nižje.

Sama sem se spraševala, od kod je gora dobila takšno ime. Na internetu sem uspela najti anekdoto, ki pravi, da je nekaj ljudi pozimi hodilo pod Mrzlico in potem ko so obstali v snegu, so zmrznili. Dejansko pa ni pretirano mrzlo na gori, je pa sveže in pogosto vsaj malo pihlja, tako da je prijetna za tiste, ki ne marajo vročine.

Planinski dom na Mrzlici.

Malo pod goro leži na veliki ravnici lep, velik planinski dom, ki je bil zgrajen leta 1963. Tu smo se okrepčali in privoščili daljši počitek. Nekateri smo preskusili igrala za otroke in se za nekaj minut vrnili za nekaj desetletij nazaj, ko smo bili tudi sami otroci, drugi so si privoščili le uživanje prijetnih sončnih žarkov, tretji so preizkusili ponudbo planinskega doma.

Po dobri urici odmora smo se pričeli vračati na naše izhodišče. Lovski dom je tokrat imel nekaj obiskovalcev. Tudi sami smo se odločili še za osvežilno pijačo in krajši počitek ob veliki mizi na terasi.

Našemu vodniku Gregi smo se zahvalili za prijeten izlet, nato pa smo zares krenili proti domu.

Nevenka Kanduč

MINUTKA ZA RAZVEDRILO

Markacijska

Skupina planincev markacistov se je namenila, da bo označila planinsko pot z novimi markirnimi znamenji. Pot jih pripelje v bližino planšarske domačije, v kateri je živela stara ženička. Ko se planinci motovilijo okrog ženičkine domačije in njenih dreves, jih ženička ogovori:

"Kaj pa delajo gospodje?"

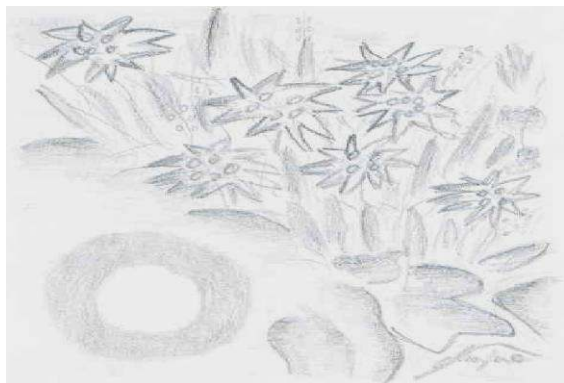
Najbližji planinec ji prijazno odgovori:

"Pleskamo markirana znamenja za planinsko pot!"

Ženička sprašuje naprej: "Ja že, samo kaj boste pa vse označili?"

Planinec še bolj prijazno odgovori: "Vašo češpljo bi tudi markirali, če nimate nič proti."

Ženička pa odrezavo: "No ja, če že morate, pa dajte, samo morate vedeti to, da mene ne bo vedno doma!"

Narisala: Mojca Rotar - Bodlaj

NARAVOVARSTVENI KOTIČEK

METULJI SO OGROŽENI

Rože, ki privlačijo metulje

Bili so časi, ko so med rumenimi žitnimi polji žarele plavice in mak, ko so bili travniki posuti s cveticami, med katerimi so se spreletavali metulji. Vse to smo gledali in rekli smo: kako je lepo.

Toda ljudje, ponosni na svojo pamet in položaj, so umno ugotovili, da z lepoto ni mogoče napolniti denarnic. Po travnikih so raztrosili kemikalije in travniških cvetic je vedno manj. In metuljev je vedno manj.....Zamenjali so domače vrste žit z uvoženimi, sejali »hibride« in za dodatek še zastrupili polja. Umirale so žuželke, plavice, maka in ivanjščic med žitom ni več.

Uničujemo naravo – rastlinske in živalske vrste, med katere sodijo tudi sesalci. Mar ne sodimo tudi ljudje med sesalce?! Sedaj bodo uvozili še gensko spremenjene poljščine, ki bodo nedvomno povečale »donos« - predvsem nekaterim bančnim računom. Nič hudega – nekaterim je pač najpomembnejši papir, na katerem so napisane številke. Naravi to prav nič ne škoduje. Skrbijo me posledice, ki jih bodo nosili kmetje, ki ne bodo mogli več sejati lastnih semen, ampak bodo morali od določenih monopolistov vsako leto znova kupovati novo seme. Skrbijo me posledice, o katerih vase in v denar zagledani pametnjakoviči ne govorijo. Vsaka sprememba v naravi namreč sproži verižno reakcijo, in ker smo tudi ljudje del narave, nekateri že boleče občutijo posledice.

Prav gotovo ste brali, da se rojeva vedno manj fantov, vedno več otrok z zakrnelimi spolnimi organi, vedno več hermafroditov (ljudi, ki niso niti ženske niti moški, ampak mešanica obeh spolov). V svojem poklicu sem spoznala, kakšna tragedija je hermafroditizem. (Prav gotov se isto dogaja pri živalih, vendar izumiranje in trpljenje živali res ni pomembno za tiste, ki vidijo samo sebe.)

Sprašujem se, ali ljudje, ki si dovolijo spreminjati naravo, sploh vidijo, kaj se dogaja? Ali so opazili, da med žitom ni več plavic, ivanjščic in maka? Ali so opazili, da na travnikih ni več cvetic, da je metuljev vedno manj? Verjetno za sprehode v naravo nimajo več časa – nadomestili so jih s sprehodi po sejnih dvoranah, ki so okrašene s temno modrimi vrtnicami.

Najhujše posledice teh ekonomsko-politično-znanstvenih sprememb bodo nosili naši potomci. Mi pa živimo v času, ki bi mu lahko rekli »pet minut pred dvanajsto«. Izkoristimo naših pet minut in privabimo k sebi delček lepote, ki izginja.

Mar veste, da nekatere rože prav posebno privlačijo metulje? Nekatere izmed teh

rastlin lahko kupite v semenarnah in jih posadite v svoj vrt. Lansko leto sem mimogrede zagledala na nekem vrtu sivko. Poglejte, koliko metuljev sem videla na njej! Če hočete imeti na vrtu metulje, posadite na svojem vrtu katere izmed naslednjih rož: enoletne astre, gostolistne astre, avbrecije, modre glavince, katance, brkate (turške) nageljčke, nočnice, plamenke, zlati šeboj, metuljnik (budlejo), sivko. Metulje privlači tudi grobeljnik, homulica, pečnik, navadna posončica, sporiš, srebrnik, špajka.

V naslednjih prispevkih pa bom opisovala rastline, v katere polagajo metuljčice svoja jajčeca, iz katerih se razvijejo najprej gosenice, ki se zabubijo, iz bub pa poletijo metulji. Opravičujem se, ker je toliko slik, vendar slike povedo veliko več kot pa zmorem napisati z besedami.

Alenka Dobeic

UTRINEK IZ NARAVE

Fotografija tedna

V Nedelu, dne 4. julija 2010, sem zopet zasledila fotografijo našega člana Antona Doma, v okviru rubrike »Fotografija tedna«, kjer strokovnjak izmed vseh prispelih fotografij izbere najboljšo.

Našega člana Antona sem zaprosila, če bi to fotografijo lahko objavili tudi v našem glasilu, v kar je privolil.

Strokovnjak pa je pri najboljši fotografiji tedna zapisal takole: » Pri dobri fotografiji je vedno potrebna najprej ideja, potem pa še dobra izvedba. Velikokrat imamo idejo v glavi in iščemo ustrezen motiv. Drugič pa za izvedbo tudi malo režiramo. To je odlično uspelo Antonu Doma, ki je za uresničitev svoje ideje uporabil kar dva modela. V večernem hladu »zaspanega« metulja in svojo vnučko Lolo. S selektivno ostrino je

dobro prikazal odnos obeh akterjev – ostrega metulja in zvedav pogled deklice, ki se sprašuje, ali bo metulj vzdržal na njeni rami ali bo odletel. Simpatična zgodba ,ki je kakovostno posneta. Kamera Nikon D 90, ISO 200, zaslonka 5,6 pri času 1/125 sekunde. ».

Za izvrstno fotografijo oz. za ta ponovni uspeh, ti čestitam.

Urednica

Domača kokoš

Znanstveno ime domače kokoši je GALLUS gallus domesticus. Svoj izvor ima v divji kuri bankivi , katere domovina je Indija in tamkajšnji otoki. Najprej so jo udomačili v njeni domovini, od tam se je razširila po svetu. Danes je približno 125 kurjih pasem, mednje spadajo tudi pritlikave kure, katerih prednica je tudi bankiva. Evropske divje kure, kot so jereb, ruševac in divji petelin, se niso dale udomačiti.

Na fotki je kohlja, ki vali 19 do 21 dni največ 10 do 12 jajc, ko se izvalijo mali piščanci skrbi zanje in jih brani pred vsiljivci. Fotko sem naredil pri slikanju nemih rac pri sosedu(aprila 2010), očitno sem jo vznemiril pri valjenju in je takoj protestirala s svojo razšopirjeno pojavo, češ kaj me pa motiš.(vir-Wikipedija)

Anton Doma

Moškata raca

Znanstveno ime te race je Cairina moschata, ki živi v tropični Ameriki od Mehike do Paragvaja. Udomačena je znana pod imenom turška raca oz. nema raca. Racak je dolg do 75 cm, medtem ko je račka manjša. Divja vrsta je po glavi, vratu in po spodnji strani rjavkasto črna, po zatilju in hrbtu temno zelena s škrlatnim odsevom, krilno perje je belo. Očesni kolobar in vajeti so rdeče bradavičaste, kljun in noge so črne in rdečkasto lisaste.

Udomačene neme race so zelo različno obarvane, največkrat črno-bele ali pa celo povsem bele. Od divjih se ločijo tudi po barvi kljuna in nog. Od racaka izhajajo ob paritvi močan duh po moškatu, izloča ga trtična žleza.

Samica znese 6 do 13 jajc in jih izvali v 31 dneh. Male račke so zelo živahne in so zelo spretno v vodi. Racak se za zarod prav nič ne meni, račko zapusti takoj ko znese jajca.(vir - Živalski svet-Hans Wilhelm Smolik- I. izd. 1967)

Anton Doma

Pujski na cesti

Zanimiv utrinek iz narave je nastal v začetku letošnjega meseca julija, na izletu na Korziko. Po povratku s planinarjenja pod mogočno goro Monte Cinto, ki leži v okviru nacionalnega parka, smo naleteli na ducat prašičkov, ki so se potikali okrog parkiranih avtomobilov in ljudi.

Vodnica Marinka Koželj Stepic nam je na poti večkrat omenjala, da bomo v naravi videli divje pujske, ki pa se obnašajo tako, kot bi bili udomačeni. Ljudi se ne bojijo, obratno, še sledijo jim in pričakujejo od njih, da jim bodo dali kaj za pod zob. Ena izmed udeleženk naše planinske skupine pa je pričela pujska le božati in čohati, ko se ji je približal. Pujsku je to početje tako godilo, da se takoj ulegel in od ugodja tudi zaspal. Zaspal je tako trdno, da se sploh ni prebudil, ko ga je planinska prenehala s čohanjem in smo se z našim avtobusom že odpravili dalje. Še z avtobusa smo ga lahko opazovali, kako sladko drema.

Nevenka Kanduč

Vrt Viharnik

Udeleženci otvoritve novega planinskega muzeje v Mojstrani smo postali pozorni tudi na bližnjo, lepo urejeno domačijo z vrtom, na katerem je informacijska tabla VRT VIHARNIK. »Naša konkurenca ali dopolnitev?«, smo se spraševali.

Seveda smo odšli do lastnika, nam je pojasnil, da ima v vrtu celo vrsto korenin viharnika za okras in po tem je vrt dobil tudi ime. Seveda smo si vrt tudi ogledati. Na njem je zbirka gorskih cvetic, grmovnic, drevja in seveda korenin. Tu so postavljene tudi številne usmerjevalne table z napisi gora, kot bi bili na planinskih poteh.

Ko si boste viharniki ogledali muzej v Mojstrani, priporočam, da si vzamete nekaj časa in si ogledate tudi ta zanimivi vrt. Na poti skozi vrt je tudi skrinjica za prostovoljne prispevke, saj ga lastnik ureja v svojem času in na svoje stroške.

Alenka Hitti

Avgust 2010

PD VIHARNIK